

MAVİ BİLYE

ŞAM

Ölümden başka her şeyin nabzı ölü atıyordu. Bir tek ölüm yaşıyordu. Savaş, şehrin parmak uçlarına sızıyordu geceleri. Şefkatli bir anne gibi huzur içinde uyuduğumuzdan emin olmak için kaz tüyü yastıkları andıran kum torbalarının üzerindeki kafalarımızı düzeltiyor, üşütmememiz için cesetlerimizi enkazla örtüyor, yalnız hissetmememiz için de toplu mezarlarda toparlamak için uğraşıyordu hepimizi.

Ve dünya bir mezar gibi suskunken, bombalar şehrin hafızasının sabit diskini siliyor ve evlere format çekiyordu yeniden. Cesetlerle dolan sokaklar zamanla organik gübre üreten kamu kuruluşlarına dönüştü.

Arkamızda bıraktığımız yurdumuz Suriye ise coğrafyadan çıkıp tarihe girdi.

Dipnot 1:

Bu mavi gezegende olup biten her şey, bu mavi gezegende kalmalı.

VARAMAMA KENTİNE VARİŞ

Havaalanındaki güvenlik görevlisi insan derisinden yapılmış çantama bakıyor. Korkunun parlaklığı “iyi hatırladığım” gözlerin gibi. Hüznün hatıralara dönüştürdüğü ayrıntılar çantanın gizli cebinde... Bir paket kokain sanki. Ve dünya 1972 Mavi Bilye fotoğrafında mavi bir elma. Katliamın tek tanığı hafızam olduğuna göre, kaleler gibi düşüyordur “şimdi” Romalıların önüne. Uydulardan gelen fotoğrafın, belli bir algoritmaya göre mutlak bir olasılığa dönüşmeyen tek şey.

Belli bir algoritmaya göre mutlak bir olasılıkta yeryüzü, bir nokta gibi görünür Georges Seurat’ın bir tablosunda. Ve güvenlik görevlisi, “Doğum yeri: Şam” diye mırıldanırken kaybetmiş bir at gibi dalıyor düşüncelere. Ben ise bizi düşünüyorum... Bizi bu gezegende bir araya getiren ihtimalleri. Bunun bir tesadüften ibaret olduğunu zannediyorsun sen, çünkü Allah yok diyorsun. Ben ise İnsan Sûresi 30. Ayette olduğu gibi bunun Allah’ın iradesine bağlı olduğunu zannediyorum.

Olasılıkları düşünüyorum. Bir erkek ıpıssız yolu seçmeye yetecek kadar bilge olmak için neden bir kadına ihtiyaç duyar? Ve altın olmadığını anlamak için parlayan her şeyin... Kaosun düzenini bombardıman altında yaşamayan bir aile için yeniden. Korkmak için korkmama düşüncesinden.

Olasılıkları düşünüyorum. Basit olan herhangi bir hüznü melankoliye dönüştürebilen bir kadın asılmışken bu sistematik kışın ortasında, nasıl gülebilir bir buğday tarlası gibi Ortadoğu’da?

Bütün bu yıkıma tanık olan bir kadın, nasıl sıcaklığını hissettirebilir bu kuzeyin en kuzeyindeki zifiri karanlığın ortasında?

Bir kadın nasıl işgal gibi açık, Suriye gibi hüznü ve idealler kadar güzel olabilir?

Dipnot 1:

Şehre giden yol ikiye ayrılıyor. Biri diğerinden daha cazip; geniş ve ağaçlı, güvenli gibi dursa da kurda çıkıyor. Diğer ıssız, ışksız, tekinsiz olsa da Şam'a ulaştırıyor.

Dipnot 2:

Kurt yemeden önce aşka benzerdi Şam. Ve yabancıydık kendimizi güvende hissedecek kadar. Hapishanedeki günleri uzadıkça hapisle hemhal olan mahpuslar gibiydik. Bu mavi gezegende herkes biliyor ki, İtalyanların İspanyolca konuşan tek diyarıdır Arjantin. Yine bilimsel bir hakikattir ki, Şam dirilerin yaşadığı tek ölü şehirdir. Bu aynı zamanda edebî bir hakikattir.

Dipnot 3:

Yasin el-Hâc Salih'in dediği gibi "hapisle hemhal olmak" mahpusun hapishanede yaşamayı kanıksaması anlamına gelir. Artık hapishane onun evi gibi olur. Kendini zamanın dostluğuna bırakır, böylece hapis asıl hükmünü kaybeder ve mahpusun hayatında organik bir zamana evrilir.

- - -

BERLİN

Kısır bir kadın doğurdu beni savaş ayında kimlik için. Annem, UNESCO'nun süt tozu kutusu. Dilim Arapça, elektronlarla aşılınmış. Ben uyuşturucu etkisi altında deliksiz uyurken insanlar şehrin barlarında sabahlıyorlar.

Bu şehir olası bir katliamdır. Post-modern bir toplu mezar. Milenyum çağı sanatçıları için toplama kampı. Sahte pasaport fotoğrafındaki yüzüme benzer. Seni yeniden sevmeye muktedir ve bir bebek gibi kucaklarında uyuyan kalbime. Kalbime, yeniden sevmeye muktedir.

Bu şehir bir giriş gibi sıkıca bağlanmış. Bir giriş gibi sıkıca bağlanmış bir şehir, bize Kürtlerin özgürlüğünü verebilir mi dağlardaki?

Bir defa barıştan ve iki defa savaştan kurtulan bu şehir, bize, ülkeleri nasıl koruyabileceğimizi öğretiyor ülkeleri koruyan erkeklerden. Ve Şam'ı hatırlatıyor. Şam'ı her hatırlayışımızda yıkımı. Ve yıkımı her hatırlayışımızda Berlin'i.

Dipnot 1:

Mart 2067'de Deutsche Bahn, yeni demiryolu hattını açtı Berlin-Şam arasında saatte 200 km. Tren, mutat gece trenlerinin sakinliğinde 3.800 km'lik mesafeyi on beş saatte katediyor. Saat 17:00'da Berlin'den kalkan tren sabah saat 07:00'da Şam'a varıyor.

Dipnot 2:

Berlin'den Şam'a hareket edecek muhtemel bir gece treninde göçmenler yeniden göç edecekler ve yeniden ölecek ölüler. Şu anda vahşi bir hayvan gibi gülü parçalayan bahçe, gülü parçalamayacağı o zaman da sürdürecektir.

Dipnot 3:

— İnsanlar neden Berlin'e âşık?

— Şam'ı görmedikleri için.

PTSD

Şuraya bak sevgilim. Birbirine dolaşık binalardan oluşan şu ormanı görüyor musun? Buraya şehir diyorlar. Bir balo ya da toplu mezar ihtimalinden başka bir şey değil oysa.

Daha ileriye bak. Savaşları gör henüz çıkmamış. Henüz çözülmemiş cesetleri enkaz altında. Hayatı güzel karşılayarak büyüyecek çocukları gör, bombaları henüz düşmemiş mutlu ve güvenli memleketlerin üzerine gör.

Savaştan kurtulduğumu söylüyorsun. Hayır, sevgilim kimse kurtulamaz savaştan. Ölmedim, hayatta kaldım sadece.

Sadece sağ. Ev, evin sokağı, mahalle, şehir, memleket ölü. Kuşlar, limon ağacı, sokak kedisi, komşuların köpeği ölü. Komşumuzun bahçesi, komşumuz, köşedeki kahvehane, mahallenin camisi, ilkokul, öğretmen, insanlar ve diyarlar ölü. Her şey ölü. Bir tek ilkokul öğretmenimin sesi kaldı kafamda: "Geç gelmek hiç gelmemekten daha iyi." Bunca yıl yıkımdan sonra anlıyorum ki hiç gelmemek daha iyi.

Dipnot 1:

Bu dünya sessizce yıkılıyor sevgilim. Ve sen uyuyorsun hiçbir şey olmamış gibi. Kendisinden kaçmaktan kaçındığımız şehirler, ahşaplaşan belleğimizi yiyor bir soba gibi. Şimdi bu elimle tenine dokunmasam inanmazdım hatırladığımız her şeyi unuttuğumuza. Alıştığımız evlerin üzerine düşen tuhaf bombalara. Yolların büzüştüğüne ürkmüş bir hayvan gibi. Çıkıp giden adamların bir daha dönmediklerine ve dönmeyeceklerine. Kardeşimi öldüren ülkenin kafasına sıkılmış tek kurşunla ölü bulunduğu. Ve her şeyin aslında ismiyle müsemma olmadığına, inanmazdım.

Dipnot 2:

Dünya Vietnam'daki savaşa Vietnam Savaşı diyor. Irak'taki savaşa Irak Savaşı, Afganistan'daki savaşa Afganistan Savaşı diyor; oysa onların hepsi Amerika savaşı.

AŞK

Yanan bir orman gibi susamış bu geceden korkma sevgilim. Kalbim hatıranla ıslak. Dar kapılardan girme ve ardından kapatma ihtimalleri. Akşama benzemez şarkılar ve sana gelen yollar Mesih'in yüzü gibi yorgun. Boğulurcasına nefes alıyorum, şişeden nefes almış gibi. Fakat aşk gibi yeşilim. Atım Arap atı. Pasaportum sahte olsa da şiirlerim gerçek. Ve hatıralar imal ediyorum odamda.

Evimin anahtarının şingirdamasını seviyorum senin anahtarların arasında. Senin detayların arasında zangırdamayı da. İşte şimdi, az sonra olacak geçmişi düşünüyorum. Senin bedeninde yatak arasındaki mesafeyi mesken edinen sıcaklığı. Hüznü, dünya haritası üzerinde kanser gibi uzanan ve yüzünü bu yerkürenin her yerinde bana eşlik eden. Ben ki işgalin ucunda oturup balık avlıyorum Ölü Deniz'de. Ve ölü doğmuş çocukları düşünüyorum, bozkırlarda koşan dik başlı atları. Ah sevgilim, peygamberler bize yalan söyledi. Yirmi asır sonra Yeni Ahit artık yeni değil. Haber bültenlerine inanma, kapıyı açma, kapatma olasılıkları.

Gel, akşam yemeği sıcak, şarap soğuk, yatak sıcak. Yolun bazı güllerini öldürdüm, yaşasın diye odam. Ve işte, çoğalmaya hazırım. Ömrümün çiçeğini soldurma. Nasıl seveceğimizi bilmezsek aşk zordur, fakat daha zordur bilirsek. Gel, hatırlamayız belki gelecekte olup bitecekleri. Gel, bunca savaştan sonra aşktan ölürüz belki.

Dipnot 1:

İki haberim var. Birincisi kötü, ikincisi daha kötü.

Birincisi şu ki, seni seviyorum.

Ghayath Almadhoun (GAYYÂS EL-MEDHÛN)

Translation: Mehmet Hakkı Suçin

Published in: Varmak (edited by Yasemin Çongar), İstanbul: Kıraathane Kitapları, pp. 78-88.